

Etika për fëmijë

Dhurorë e përmuajtshme, nga revista "Etika"

Viti 3 - Numri 32 - Gusht 2013



**PËRPIJEKJA
ËSHTË SUKSES...**

MULLIRI NUK RROTULLOHET ME UJË TË MBARTUR

- fjalë e urtë -

Çarë Tashgetiren

Fjalët e urta janë proverba, që nuk dihet se kush i ka thënë, ato vijnë nga populli, transmetohen brez pas brezi dhe mbartin urtësi. Ato, në përgjithësi, mbështeten te përvojat jetësore dhe te vëzhgimet në jetën aktuale. Njerëzit vëzhgojnë dhe nxjerrin rezultate duke u bazuar në këto vëzhgime.

A e dini ju se çfarë është mullirin e ujit? Mullinjtë e ujit që dikur përdoreshin për të bluar drithërat, tashmë ua kanë lënë vendin fabrikave të mëdha. Ndonjë prej tyre që mund të ketë ngelur në ditët e sotme, është thjesht një vepër historike për vizitorët.

Mulliri i ujit është shpikur si rezultat i përdorimit të mendjes nga ana e njeriut për ta shfrytëzuar energjinë e mrekullueshme të ujit të rrjedhshëm për qëllimet e tij.

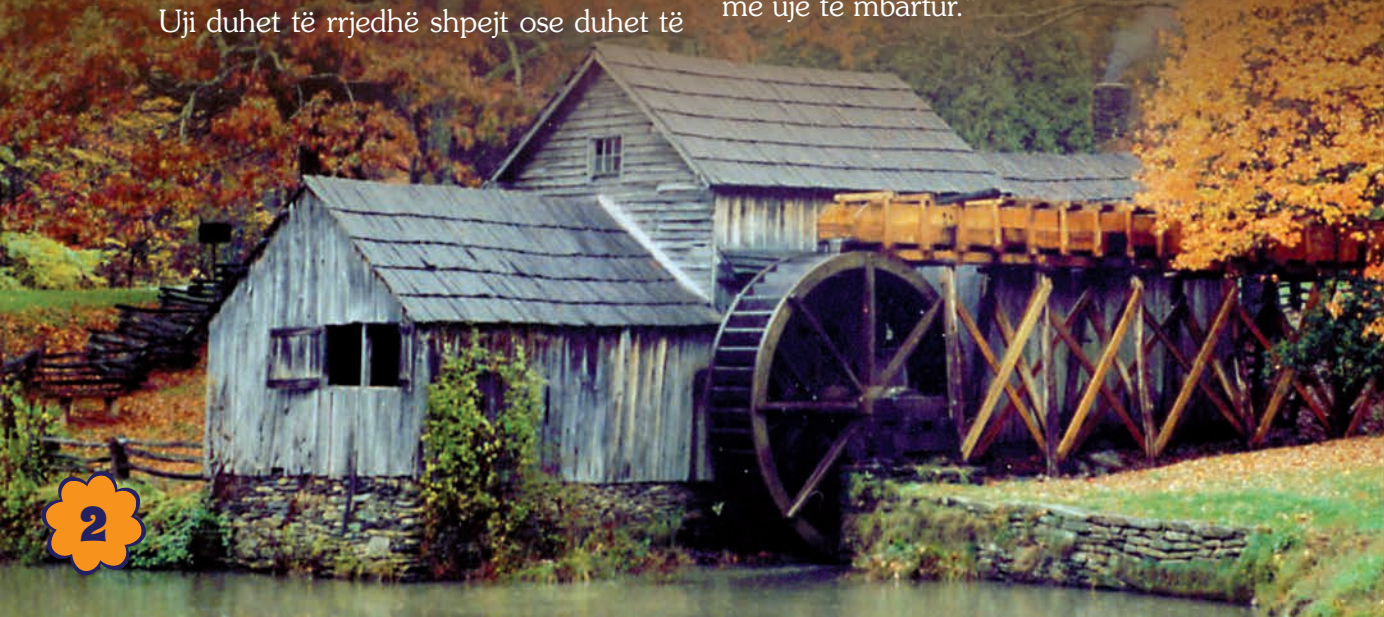
Parimi i funksionimit të mullirit, shkurtimisht është kështu: Uji që rrjedh me shpejtësi, e bën çarkun e mullirit që të rrotullohet. Guri i rëndë i mullirit që është i lidhur me çarkun, fillon të rrotullohet prej ndikimit të kësaj force. Drithërat që hidhen poshtë këtij guri, kthehen në miell duke u shtypur prej rrotullimit dhe peshës së tij.

Uji duhet të rrjedhë shpejt ose duhet të

bjerë nga një vend i lartë në mënyrë që çarku të rrotullohet. Prandaj, mullinjtë e ujit i kanë bërë para lumenjve që rrjedhin me shpejtësi ose nën një ujë që rrjedh nga lart. Nëse uji i rrjedhshëm është i pakët, nuk mjafton për ta rrotulluar mullirin.

Tani le të mendojmë një mulli i cili nuk rrotullohet ngaqë uji i rrjedhshëm nuk është i mjaftueshëm. Vallë, a kemi fuqi ta rrotullojmë çarkun nëse marrim një kovë me ujë në dorë dhe ia hedhim çarkut dhe kur të mbarojë kova e parë, t'i hedhim kovën tjetër? A mund ta bëjmë të rrotullohet siç e rrotullon lumi edhe nëse mbartin ujë me kovë njëqind vetë? Sigurisht se pas një kohe të shkurtër do të lodheshim, do të na mbarohej fuqia dhe prapë se prapë nuk do të mund ta rrotullonim kaq shpejt çarkun e madh. Patjetër duhet një ujë, që rrjedh shpejt që mulliri të rrotullohet.

Ky rezultat, të cilin njerëzit e kanë nxjerrë nga funksionimi i një makine, u pa se vlen në shumë fusha të jetës. Kjo fjalë është përhapur gojë më gojë dhe është shndërruar në një fjalë të urtë: "Mulliri nuk rrotullohet me ujë të mbartur."



Nëse për këtë punë nuk harxhohet energjia, fuqia dhe munda i duhur, ajo ngelet përgjysmë dhe nuk funksionon plotësisht. Prandaj uji i rrjedhshëm duhet të ketë një energji si lumi i rrjedhshëm.

Me rritjen e moshës së njeriut, shtohen edhe përgjegjësitë. Mund të vijë një kohë e tillë që të ngelim ballë për ballë me një punë të vështirë si rrotullimi i një çarku të rëndë të mullirit. Prandaj duhet të punojmë, të studiojmë dhe të marrim dije në kohën e fëmijërisë e rinisë dhe të fitojmë fuqi e energji si një lumë që rrjedh shpejt. Nëse arrijmë të bëhemi kështu, mund ta kalojmë lehtë çdo pengesë, që na del përpara.

Një fëmijë, që i bën detyrat përgjysmë, që nuk i dëgjon mësimet me vëmendje, që i harron librat në shtëpi dhe që e ka mendjen vetëm te lojërat, nuk mund të bëhet i suksesshëm në shkollë. Ajo që bën ai, i ngjan përpjekjes për ta rrotulluar mullirin me ujë të mbartur me kova.

Ndërsa një fëmijë që e shfrytëzon të gjithë energjinë e tij për mësimet, që priret drejt suksesit dhe që studion me të gjithë mundësinë që ka, është si një lumë i rrjedhshëm. Energjia e tij është e madhe. Detyrat që duhet të bëhen dhe librat që duhet të lexohen, i vijnë shumë lehtë. Sigurisht se, rezultati i të gjitha këtyre përpjekjeve është suksesi.

Allahu na ka dhënë një fuqi mendore dhe një energji më të madhe nga të gjitha krijesat. Mjafton që ne të dimë ta përdorim këtë energji me qëllim të mirë. Nëse përpiqemi seriozisht në punët që bëjmë, nuk është aspak e vështirë për të arritur suksesin.

**Etika
për fëmijë**

Drejtor
& Kryeredaktor:
Alban Kali
albankali@yahoo.com
+355 67 208 6767

Redaktor:
Xhahid Bushati
xhahidbushati@yahoo.com
+355 69 28 20 975

Redaktore gjuhësore:
Dr. Irida Hoti
Përkthyes:
Artur Tagani
Fatmir Sulaj
Ilir Hoxha

Dizajn - Grafik:
Bledar Xama
bledar_xama@hotmail.com

Adresa: L: Vasil Shanto - Rr: Çajupi - Shkodër - Albania / Tel: +355 22 254 634 / Fax: +355 22 254 633
Zyra e përfaqësimit Maqedoni: Rr: Stiv Naumov - Nr. 9 - lokal 25 - Shkup - Maqedoni / Tel: +389 71 956 271
Zyra e përfaqësimit Kosovë: Rr: Ardian Zurnaxhiu - pn, Ralin - Prizren - Kosovë / Tel: +381 29 222 795

Zogu i dymbëdhjetë

Pranvera erdhi. Pula Quk ra kloočkë. Për tre javë ngrohu dymbëdhjetë vezë të bardha.

Dhe... në një mëngjes u dëgjuan ca cicerima. Ato nuk ishin dëgjuar më parë. I përhapnin të vegjlit e pulës Quk, të cilët një nga një po dilnin nga vezët. Çamarrokët përshëndetnin botën e panjohur...

Nisën të lëviznin. Vraponin e nga nuk vraponin... Herë pas here përplaseshin edhe me njëri-tjetrin. Ishin ende të pamësuar.

Papritur i thirri nëna Quk. Pushëbardhët

e gushëverdhët lanë bredhjet e shëtitjet, zhurmat e lojërat, fluturuan e rrethuan nënën e tyre të dashur. Diç do t'u thoshte ajo... Ciceronin e nuk pushonin...

- Dëgjoni, bijtë e mi! Kam një hall dhe s'di si t'ia bëj: një vezë ende nuk ka çelur! - foli e dëshpëruar pula Quk.

- Të shkojmë te veza e paçelur, - ia priti një zog, që s'donte ta shihte nënën e mërzhitur e me lot në sy.

Ashtu bënë. Kur arritën te furriku, panë dhe u çuditën me atë që po shikonin: veza ishte ende vezë...

- Vëlla!.. - thirri një sqepverdhë.

- Nuk të dëgjon, - u përgjigj një pushëbardhë.

- Se veza është kokëforte! Portën e mban ende mbyllur! - tha një sqepvogël.

- Të gjejme çelësin...

- Veza nuk ka portë, budalla. Nuk mund të trokasim, - u përgjigj gushëbardhi.

- Vëllai është në rrezik. Duhet ta shpëtojmë!.. - ndërhyri një pushbardhë i alarmuar.

- Po, si?! - pyeti një gushëverdhë.

- Ta thërrasim! - foli përsëri gushëbardhi.



- E provojmë një herë..?

Pushëbardhët e gushëverdhët u mblo-
dhën kokë më kokë.
Zgjatën sqepat e thi-
rrën me sa fuqi që ki-
shin:

- O vëllaaii yyynëë!
O vëllaaii yyynëëë!
Eja! Të presim! Bëj të
pamundurën, vëlla e
dil!

E thirrën disa herë.
Asnjë përgjigje. As-
një cicërimë. Asnjë
trokitje në vezë.

- Ta thërrasim
edhe njëherë! – nguli
këmbë më trupvogli
i vëllezërve. Vëllai,
ndoshta, është larg e
ende nuk na dëgjon...

- E provojmë edhe një
herë! – ndërhyri përsëri pu-
shëbardhi.

- O vëllaaii yyynëë!.. O vëllaaa...

Papritur u dëgjua një çukitje e dobët.

- Vëllai, më në fund, po na dëgjon! - tha
një zog i lumturuar. E dëgjoni, o vëllezër:
po na dëgjon vëllai!..

- Më fort, vëlla! Çukit më fort! – foli me
zë të lartë një gushëverdhë.

- Çukit, çukit, e mos u ndal! - i dha
zemër një pushëbardhë.

Çukitja u përsërit disa herë. Ajo po
bëhej më e fortë. Dhe... lëvozhga nisi
pak nga pak të çahet. Në fillim u shfaq
një sqep i vockël, pastaj dalëngadalë një
trup verdhosh, pastaj... hop, hop... dhe
zog u doli i tëri nga veza. Shkundi krahët e
vockla dhe cicëroi njëloj si njëmbëdhjetë

vëllezërit e tij.

- Vë... – foli një zog dhe e mbuluan
lotët.

Të tjerët nuk pritën, por fluturuan dhe e
mbuluan me cicërima e të puthura. Nëna
i shikonte, lumturohej dhe herë pas herë
fshinte lotët me pendë.

- Mirë se erdhe, o bir! Sa të kemi pri-
tur!.. – tha nëna e ngazëllyer.

Zogu ende i habitur, herë vështronte
nënë e herë me radhë vëllezërit. U buzë-
qeshi, zgjati sqepin dhe tha:

- Ishte zëri i shpirtit tuaj që më solli në
jetë! – dhe humbi në verdhësinë e bardhë-
sinë e vëllezërve që cicëronin e nuk dinin
të pushonin...



Festa e BAJRAMIT

Bestami Yazgan

Na ishte seç na ishte. Allahu paska shumë robër. Dielli ishte shfaqur ndërmjet kodrave dhe po qeshte. Zogjtë cicëronin plot gjallëri. Era frynte lehtë dhe përhapte lumturi në sipërfaqen e dheut. Po, sot çdo anë ishte kapluar nga një bukuri e rrallë. I pari që e kuptoi këtë, ishte lepuri i vogël.

Pasi hëngri mëngjesin, lau duart e fytyrën dhe mori rrugën për në kopsht. Së pari këputi një spec nga dega e tij dhe pastaj një patëllxhan. Me to filloi t'i binte daulles. Pasi i ra tre herë me spec dhe patëllxhan, thirri me të madhe:

-O halla dhe teze! O fruta dhe perime! Zgjuhuni nga gjumi! Shfaqni ngjyrat e bukura! Sepse sot është festa e Bajramit.

Shalqiri sikur lëvizi pak nga vendi. Pasi i hapi sytë e tij të përgjumura, tha:

- Përse bën zhurmë në pikë të mëngjesit, o lepur?

Pjepri i verdhë pëshpëriti duke iu hapur goja:

- Çfarë Bajrami, more! Na lër të flemë tani! A nuk e di ti se pjepri dhe shalqiri rriten duke fjetur?

Lepuri i vogël, pasi i ra përsëri daulles tre herë me spec dhe patëllxhan, u përgjigj:

- Unë e di, por të flesh tërë kohën nuk është mirë, sepse sot është Bajram.

Kur domatja e pjekur hapi sytë dhe pa entuziazmin e lepurit, pyeti me kureshtje:

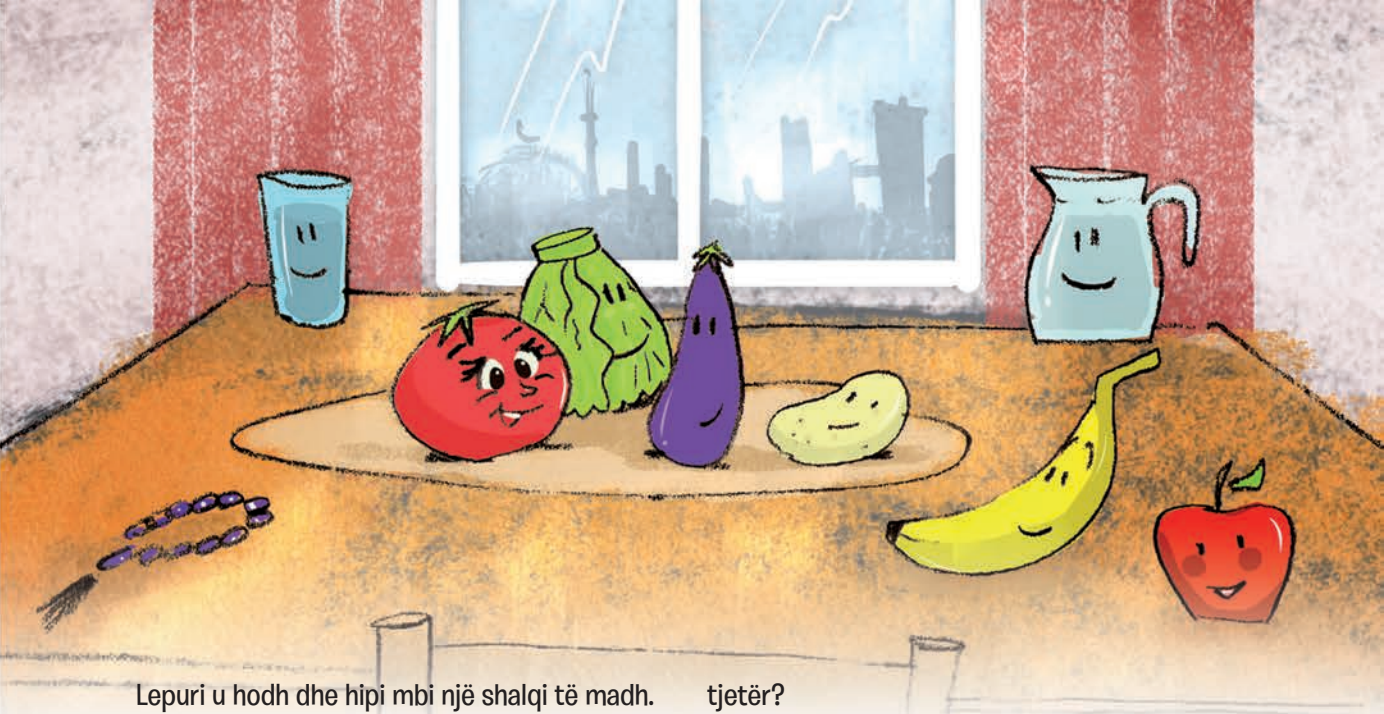
- Çfarë feste është i dashur lepur?

- Bajrami i madh! - u përgjigj lepur.

Domatja e kuqe qeshi dhe tha:

- I dashur lepur! Sot është Ramazan, ndërsa Bajrami i madh është pas një muaji. Por kjo festë është për njerëzit. Përse je kaq i emocionuar? Këtë s'po e kuptoj...





Lepuri u hodh dhe hipi mbi një shalqi të madh. I ra daules tre herë me patëllxhan dhe pastaj ia shpjegoi domates se nuk po bënte zhurmë pa qëllim, duke i thënë:

- Këtë e di edhe unë faqekuqe. Bajrami i madh është për njerëzit, madje, për ata që janë myslimanë... Festa e tyre është tre ditë, por festa e frutave dhe e perimeve fillon sot dhe do të zgjasë një muaj.

Pjepri i urtë nuk rezistoi dot pa pyetur:

- Pa na trego një herë lepur i vogël! Nga doli kjo festa jonë?

Lepuri i vogël e vuri specin te koka dhe filloi të mendonte. I lëvizi mustaqet majtas-djathtas, ndërsa bishtin lart e poshtë. Të gjitha frutat dhe perimet po prisnin me kureshtje përgjigjen që do të jepte ai...

Cicërimat e zogjve plot gjallëri vinin nga pemët, ndërsa dielli në qiell qeshte ngrohtë -ngrohtë. Uji buronte plot gëzim dhe rridhte pa pushim nga burimi pranë kopshtit.

Lepuri i vogël e kishte shtypur me këmbë pak si shumë shalqirin. Kokën e ngrinte lart duke marrë forcë nga këmbët dhe pasi i ra daules tre herë me patëllxhan, tha:

- O halla dhe teze! O fruta dhe perime! A nuk e dini ju se "era e gojës së agjëruesit është më e mirë te Allahu se era e miskut?" Nëse nuk është festë këtë mbrëmje, në kohën e iftarit, ku njihemi me erën që do Allahu, atëherë, çfarë mund të jetë

tjetër?

Pastaj zbriti poshtë dhe u tha të gjithëve:

- Çfarë doni më shumë?..

Në të gjithë kopshtin ra një heshtje. Dëgjohej vetëm zëri i ujit që rridhte nga burimi. Patëllxhani i ditur që kishte heshtur deri atëherë, foli:

- Miq, lepur i vogël nuk flet kot. Ejani dhe të zbukurohemi për iftar, në mënyrë që njerëzit të cilët na hanë ne, të ushqehen sa më mirë. Le të shohim se kush do të njihet i pari me atë erë.

Pas këtyre fjalëve, kopshtin e kaploi një dallgë entuziazmi. Ne degët e specave lëkundeshin gëzthet e gjelbra dhe domatet stoliseshin e zbukuroheshin. Pjepri dhe shalqiri kishin filluar një garë duke u rrokullisur. Uji i burimit buronte me gëzim dhe rridhte me shpresë...

Me ezanin e akshamit, në çdo vend kishte filluar një gosti plot harmoni. Sofra ishte e gëzuar, ndërsa buka, lugët, gjellët dhe agjëruesit ishin të lumtur. Pasi thanë "Bismillah" dhe e hapën agjërimin, të gjitha frutat dhe perimet e ndjenë erën e miskut dhe u kënaqën shumë. Tashmë nuk kishte rëndësi se kush ishte i pari apo i dyti.

Festa e Bajramit për frutat dhe perimet zgjati plot një muaj. Pas një muaji, festuan edhe myslimanët. Të gjitha krijesat e falënderuan Allahun Teala për këto mirësi që u kishte dhënë. Frutat dhe perimet nuk harruan të falënderonin edhe lepurin e vogël për këto mirësi që ua kujtoi...



Përrallëza

Behlyl Bera

PESHKU BUDALLA

PESHKU DYSHUES KUJTOI
MENJËHERË TË GJITHA RREZIQET
QË I KANOSESHIN PO TË DILTE NË
SIPËRFAQE.



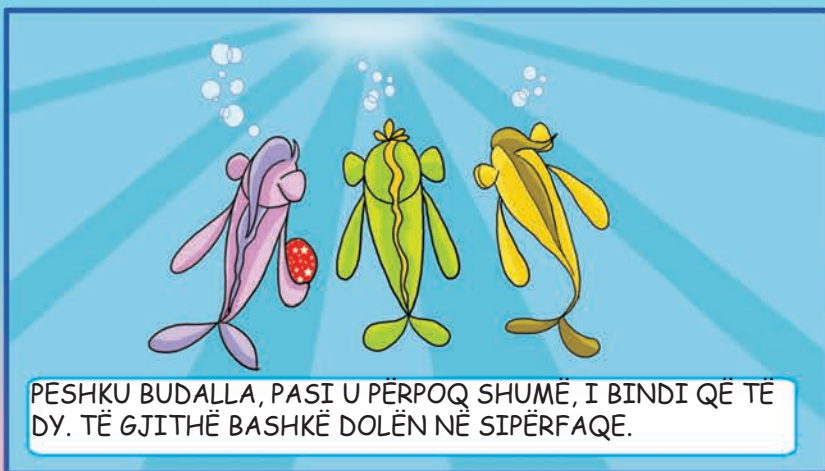
Po nëse na shohin
peshkatarët? Po nëse
na kap ndonjë zog?
Po...?

DIKUR, NË FUND TË DETIT, JETONIN TRE PESHQ.
NJËRI ISHTE BUDALLA, TJETRI ISHTE DYSHUES
DHE I TRETË ISHTE I KUJDESSHËM. NJË DITË,
PESHKU BUDALLA SHKOI PRANË PESHQVE TË TJERË.

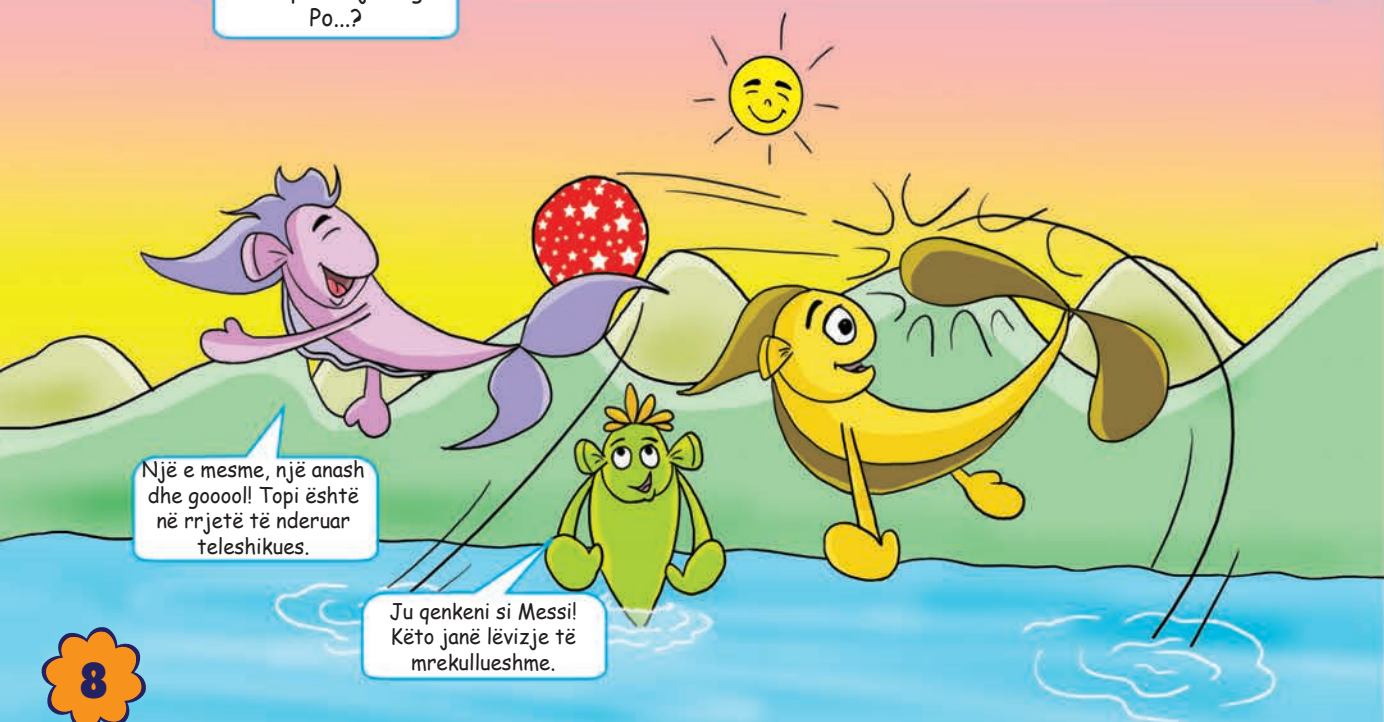


Shikoni çfarë kam gjetur
në anijen e mbytur. Ejani
të dalim në sipërfaqe
dhe të lozim bashkë.

Çfaaarë? Të dalim në
sipërfaqe? Kjo është
shumë e rrezikshme.

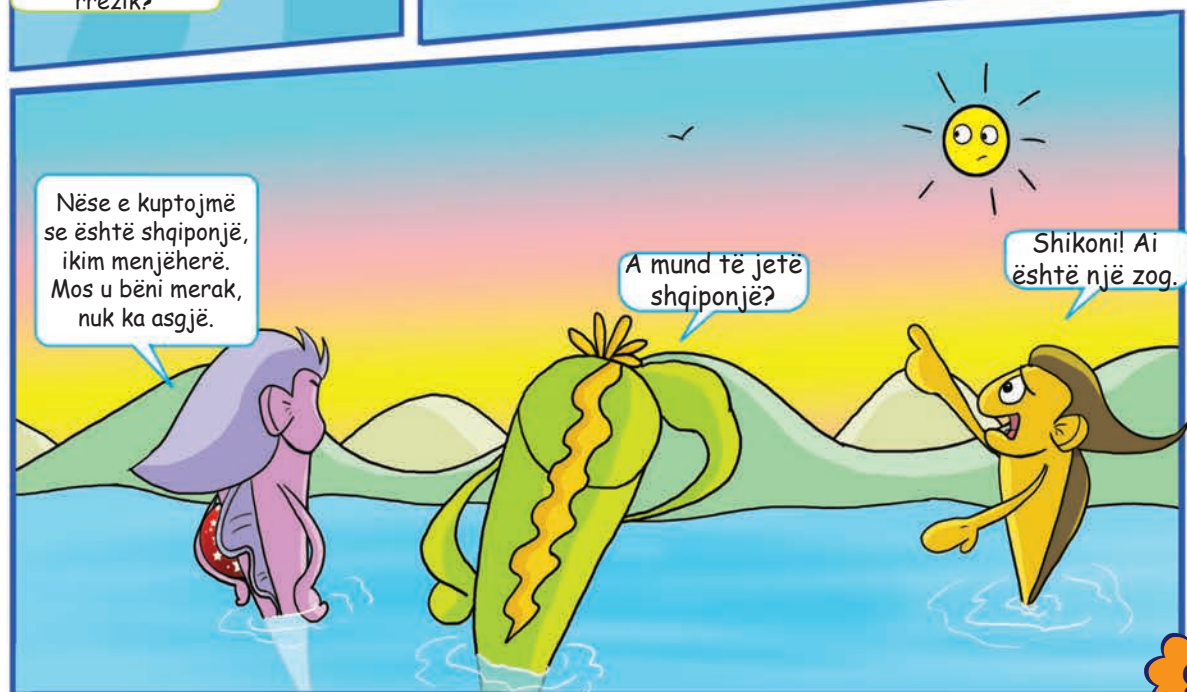
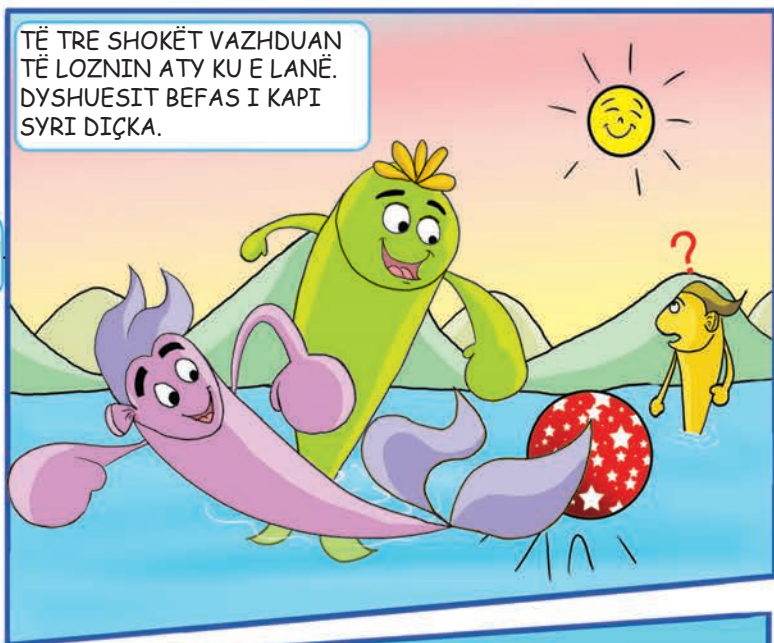
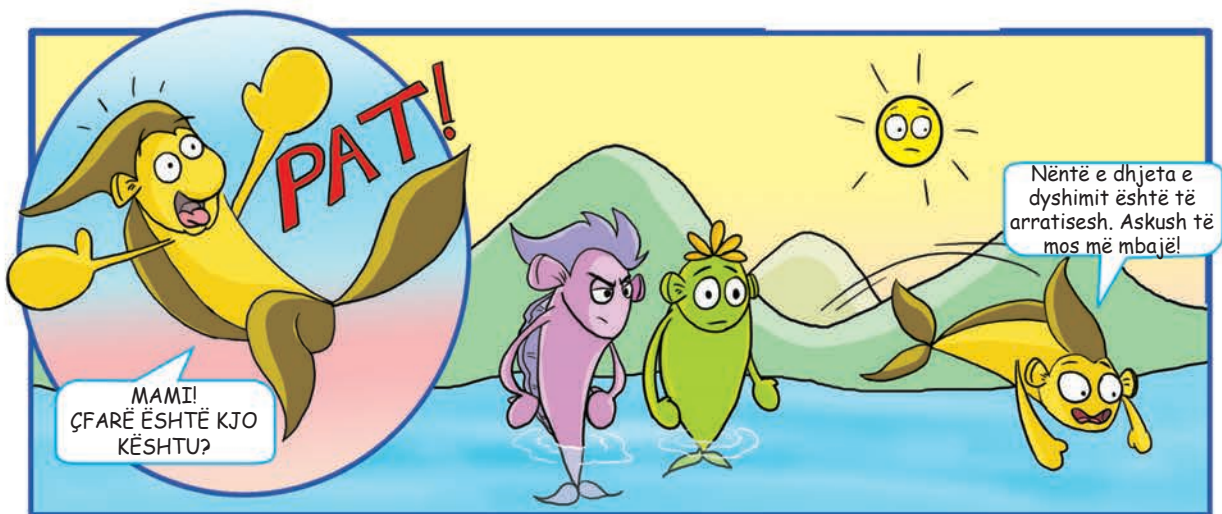


PESHKU BUDALLA, PASI U PËRPOQ SHUMË, I BINDI QË TË
DY. TË GJITHË BASHKË DOLËN NË SIPËRFAQE.



Një e mesme, një anash
dhe goooo! Topi është
në rrjetë të nderuar
teleshikues.

Ju qenkeni si Messi!
Këto janë lëvizje të
mrekullueshme.





Miq! Do t'ju them diçka, por mos u zemëroni.



Unë po shkoj. Pashë Zotin mos më mbani!



PESHKU I KUJDESSHËM, NGA NJËRA ANË LOZTE, NDËRSA NGA ANA TJETËR, E SHIKONTE ZOGUN ME BISHT TË SYRIT.



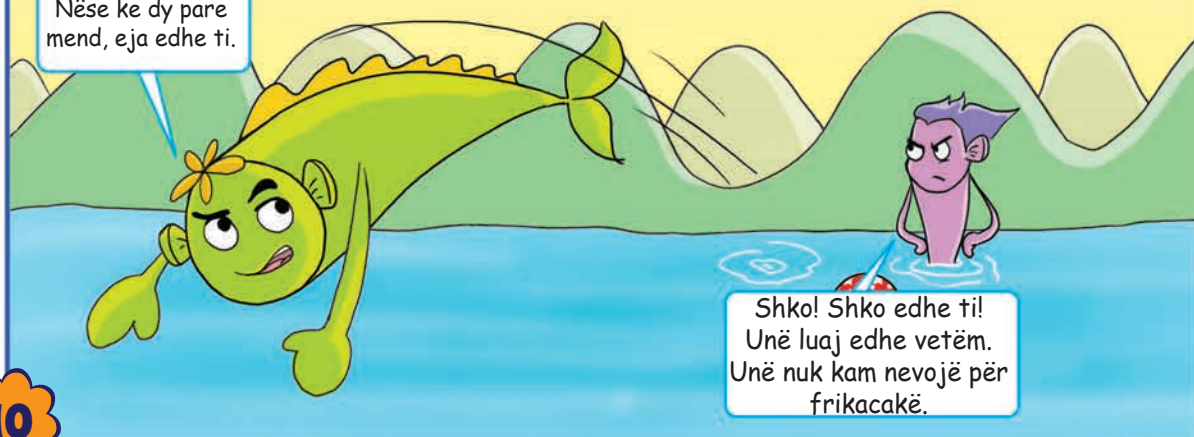
Le të shkojë. Ne luajmë më mirë dy vetë.

Ky zog është shqiponjë. Mbi të gjitha, na ka parë.



Mos e tepro! Nëse vjen drejt nesh, ia mbathim menjëherë.

Më fal, por mua më dhimbset jeta. Nëse ke dy pare mend, eja edhe ti.



Shko! Shko edhe ti! Unë luaj edhe vetëm. Unë nuk kam nevojë për frikacakë.

PESHKU BUDALLA U MËRZIT DHE FILLOI TË NGROHEJ NË DIELL. AI MENDOI: "NËSE SHQIPONJA VJEN PËR TË MË KAPUR, IA MBATHI MENJËHERË."

Ngrohja në diell po më bën mirë për reumatizmen.

AAA!
Ç'ËSHTE
KJO?

PAPRITUR, AI U PËRBALL ME DIÇKA QË NUK E PRISTE ASPAK.

SHQIPONJA U SHFAQ BEFASISHT PËRBALLË TIJ. PESHKU BUDALLA, SA HAP E MBYLL SYTË, NGELI BALLË PËR BALLË ME DY SY TË KUQ.

PESHKU BUDALLA NDJEU SE PO FLUTURONTE. MENDOI: "ÇFARË BËRA KËSHITU?" POR ÇDO GJË KISHTE MARRË FUND. PASTAJ FILLOI TË LUTEJ: "O ZOT MË NDIHMO!"

MIRË QË SHQIPONJA KISHTE QENË E PLAGOSUR NË KËMBË. ZËRI QË PATËN DËGJUAR, KISHTE QENË ZËRI I ARMËS SË NJË GJUETARI QË KISHTE GJUAJTUR SHQIPONJËN. SHQIPONJA NUK E KISHTE DURUAR DHIMBJEN DHE E KISHTE LËSHUAR PESHKUN BUDALLA.

TAK!

PESHKU BUDALLA MENJËHERË U KTHYE TE SHOKËT E TIJ. TË TRE SHOKËT U BETUAN SE NUK DO TË DILNIN MË NË SIPËRFAQË, SE NUK DO TA LININ VETËM MË NJËRI-TJETRIN DHE SE GJITHMONË DO TË ISHIN TË KUJDESSHËM.

PASI PESHKU BUDALLA PËRJETOI KËTË PËRVOJË, U BË PESHK I MENÇUR. TASHMË GJITHMONË BËNTE KUJDES. ASNJËHERË MË NUK THA: "MUA NUK MË NDODH ASGJË." GJYSHI HIKMET THOTË: "TË GJITHË KEMI NEVOJË PËR KËSHILLË." MIRË U TAKOFSHIM NË NJË PËRRALLËZ TJETËR. GJITHMONË LE TË FLASIM ME URTËSI.

Fund

11



POSTA JONË

IRIQI

Është kafshë e vogël me trup e qafë të shkurtër dhe turi të zgjatur. Ka sy të vegjël dhe nuhatje të mprehtë. Qimet që i mbulojnë trupin, përveç atyre të barkut, të këmbëve dhe të kokës, janë si gjemba. Jeton në fusha e pyje të vegjël. Me qenë se nuk ka frikë nga njeriu, gjendet shpesh edhe nëpër kopshtet pranë shtëpive.

Për t'u ushqyer, zakonisht del natën nga strofka. Ha insekte, hardhuca, gjarprinj, çdo lloj kërmilli dhe më rrallë zogj të vegjël dhe vezë. Ushqehet edhe me bimë të njoma dhe fruta: manaferra, luleshtrydhe, etj.

Megjithatë mbrohet shumë mirë me gjembat, duke u bërë lëmsh, dhelpra e rrokullis në ujë dhe e detyron të hapet, pastaj e kap nga turinjtë dhe e ha.

Iriqi është i dobishëm për bujqësinë dhe pyjet.



Përgatiti: F. Lamani



Qeni dhe Gomarari

Sytë e qenit dalluan ca hije, edhe pse ishte natë. Nisi të lehë. Ham-hum-et s'i pushoi gjithë natën. Hajdutët më në fund u larguan.

Kur i dëgjoi të lehurat e vazhdueshme të qenit, gomarari mendoi se, ai, qeni po argëtohej dhe po zbavitej. Si për t'i bërë "konkurrencë" filloi të pëlliste dhe ai, për t'u argëtuar gjithë natën e natës. Por harroi se i zoti i shtëpisë nuk vuri gjumë në sy. Të nesërmen thirri mjekun veterinar, që të vizitonte veshgjatin.

- Mbrëmë, gomarari im pëlliti gjithë natën. S'e ka bërë asnjëherë një veprim të tillë. Mbase, është i sëmurë...

- Ta shikojmë një herë..., - tha mjeku veterinar.

- Ia jo, ia jo, nuk jam sëmurë. Vetëm po zbavitesha, - ia priti gomarari.

- Ashtu-ë! - foli mjeku. Edhe ne po "zbavitemi" me ty. Do ta shikosh...

Mjeku urdhëroi që gomararin ta lidhnin me litarë të fortë. Qëndroi, ashtu, i lidhur disa ditë, dhe më pas e lanë të lirë. Teksa ecte rrugës, u takua me qenin.

- Çfarë të ka ndodhur, o gomarar? - pyeti qeni i habitur.

- Doja të zbatitesha në mënyrën tënde, por e pësova keq, - tha gomarari.

- Ç'vlen për dikë, nuk vlen për të gjithë. Gjej kohën e përshtatshme për t'u zbavitur. Unë nuk zbavitem natën duke lehur, unë jam roje besnike. Në rast rreziku, lajmëroj menjëherë familjarët, ashtu siç bëra mbrëmë, teksa pashë disa hajdutë, - tha qeni.

- Pra... ti....

- Fol më qartë, - ia priti qeni. Po ta përsëris: po bëja detyrën si roje.

- Më fal! - tha gomarari. Eh, kot s'më quajnë gomarar..!



Përgatiti: Gilman Kazazi

Shejma Çelik

KAJSIA

Kajsia është një lloj fruti që mund të konsumohet përgjatë gjithë vitit si e thatë, konservë, reçel dhe e freskët. Ajo është një frut mishtor, me kokrra të rrumbullakëta, me një bërthamë që përmban një farë të madhe. Tuli i saj është i thartë. Ajo kultivohet në të gjithë vendin tonë, sidomos në ultësirën perëndimore.

Lartësia e pemës së kajsisë arrin nga 2 deri në 10 m. Ajo është një pemë me gjemba dhe me fruta pa push. Gjethet e saj janë si të gjata, cepat e tyre i ka me dhëmbëza dhe majën të mprehtë ose të rrumbullakët. Lulet i ka të bardha ose ngjyrë rozë. Ato çelin para gjethëve. Frutat e saj janë ngjyrë të verdhë si në portokalli.

Në eksportin e kajsisë vendin e parë e zë Spanja, pastaj renditen Italia, Greqia dhe Franca. Ndërsa në eksportin e kajsive të thata, Turqia zë vendin e parë dhe mbulon 80 % të këtij tregu.

KLIMA DHE TOKA QË KËRKOHEM PËR KULTIVIMIN E SAJ:

Frutat e kajsisë që kultivohen në vendet mesdhetare me klimë të ftohtë në dimër dhe të nxehtë në verë, kërkojnë një atmosferë të thatë në verë në mënyrë që të piquen me një cilësi të lartë. Në vendet me lagështirë dhe me mjegull në pranverë, kajsia kapet nga sëmundja e brejtjes së gjethëve dhe nga e cila i bie cilësia. Për këtë arsye, ajo duhet të mbillet në një mënyrë që të ajroset mirë. Faktorët klimatarikë që ndikojnë negativisht në prodhimin e kajsisë janë: I ftohti i tepërt në dimër, ngricat e vona të pranverës dhe muajt e freskët dhe të lagësht të verës.

Kajsitë parapëlqejnë toka mesatarisht lymore ose ranore me thellësi dhe kullim të mirë. Tokat me shumë lagështi dhe të rënda, nuk janë të përshtatshme për to.

DOBITË E KAJSISË:

Përmirëson funksionimin e trurit dhe pakëson stresin.

Luan rol të rëndësishëm në formimin më të rregullt dhe më të fortë të kockave.

Ka rol të rëndësishëm në rinovimin e gjakut dhe ndalon aneminë.

Pakëson formimin e gurëve në veshka.

Ka ndikim mbrojtës kundër kancerit.

Luan rol të rëndësishëm në formimin e shëndetshëm dhe të fortë të dhëmbëve.

Forcon muskujt e zemrës dhe e bën atë të punojë normalisht.





Çfarë

Si

Përse

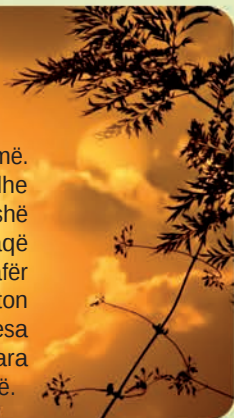
Zehra Aksoy



?

Përse dielli nuk duket në të njëjtën ngjyrë kur lind dhe kur perëndon?

Edhe pse rrezet e diellit duken të bardha, ato janë përzierja e të gjitha ngjyrave që mund të shikojmë. Nëse një objekt e shikojmë blu, shkak i kësaj është se ky objekt reflekton vetëm ngjyrën blu dhe absorbon (përthith) ngjyrat e tjera. Para se drita e diellit të arrijë te ne, kalon nga një shtresë e trashë atmosferike. Përgjatë kalimit, disa ngjyra përhapen në atmosferë. Atmosferën e shohim blu ngaqë ngjyra blu përhapet më shumë. Rrezja e diellit që filtrohet nga ngjyra blu, duket në një ngjyrë afër të verdhës. Sa më afër horizontit të jetë dielli, aq më e trashë është shtresa atmosferike që depërton rrezja. Për këtë arsye, dielli duket më i kuq kur lind dhe kur perëndon. Krahas kësaj, edhe shtresa e ajrit të papastër veçanërisht në qytetet e mëdha, i përthith rrezet e diellit. Ngaqë në kohën para perëndimit të diellit përgjithësisht ajri është më i ndotur, e bën diellin të duket shumë më i zbehtë.



A bien pa u përplasur pikat e shiut, kur bie shi?

Reshjet në përgjithësi fillojnë të bien nga retë në formë bore. Kur bien në ajër, shkrihen dhe kthehen në shi. Kur bora ose shiu bien në ajër, shpejtojnë deri në një largësi të kufizuar. Në këtë largësi të kufizuar arrijnë shpejtësinë deri në limit. Ngaqë pikat e mëdha bien më shpejt se pikat e vogla derisa të arrijnë shpejtësinë në limit, pikat e mëdha përplasen dhe bashkohen me pikat e vogla. Kur pikat zmadhohen, duke u përplasur dhe bashkuar arrijnë një madhësi të kufizuar, copëtohen dhe ndahen në pikla. Prosesi i përplasjes, bashkimit dhe copëtimit vazhdon derisa të arrihet shpejtësia në limit. Për shkak se pikat në të njëjtën madhësi kanë të njëjtën shpejtësi dhe lëvizin në drejtim të njëjtë, nuk përplasen me njëra-tjetrën. Për ta parë këtë fenomen, mjafton të shikoni automjetet në autostradë që ecin me të njëjtën shpejtësi dhe të njëjtin drejtim.



Si ushqehen kafshët që bien në gjumin letargjik?

Kafshët që bien në gjumin letargjik nuk ushqehen. Ato e pakësojnë nevojën për energji duke ulur temperaturën e trupit dhe funksionet jetike. Ndërsa energjinë minimale për të cilën kanë nevojë, e marrin duke djegur dhjamin që kanë depozituar më parë në trupin e tyre.



MUSTAFA JAZGAN

EBU KAMIL SHUXHA

Dijetari islam, që i mësoi Matematikën Evropës

Emri i tij i vërtetë është: Ebu Kamil Shuxha bin Eslem bin Muhammed Hasib el-Misri. Matematikanët atë e njohin si Ibnî Eslem el - Hasibi. Ai është matematikani i parë, pas Muhammed bin Musa el - Harizmit, të cilit i kanë mbërritur

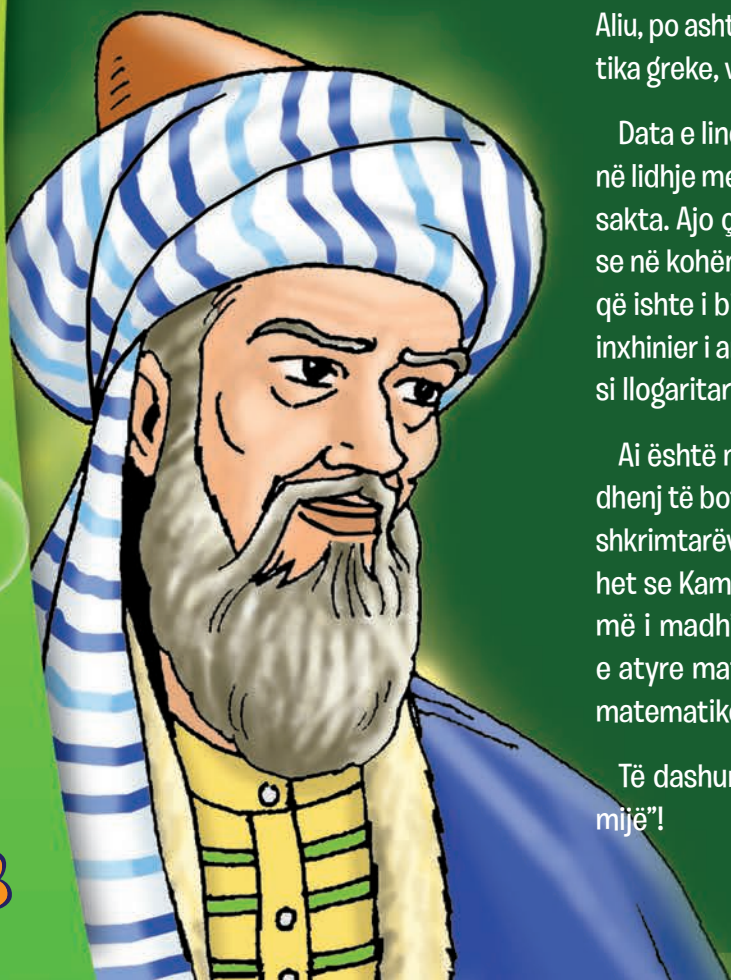
veprat e fushës së algjebërës deri në ditët tona.

Ebu Kamili, si përfaqësuesi i fundit mysliman i traditës së algjebërës, krahas ndikimit që ka pasur nga paraardhësit e tij myslimanë, si Harizmi, Abdulhamid bin Vasi bin Turk dhe Sind bin Aliu, po ashtu është ndikuar edhe nga matematika greke, veçanërisht nga Heroni dhe Euklidi.

Data e lindjes së tij nuk dihet saktësisht. As në lidhje me jetën e tij nuk ka informacione të sakta. Ajo çfarë dihet rreth jetës së tij është se në kohën e Ahmed bin Tollonit (868 - 884), që ishte i biri i tollonëve, ka jetuar në Kajro si inxhinier i anijeve dhe pranë disa qeveritarëve si llogaritar.

Ai është një nga matematikanët më të mëdhenj të botës islame. George Sarton, një prej shkrimtarëve të historisë së shkencës, shpreh se Kamil bin Shuxha "Ishte Matematikani më i madh". Emri i tij përmendet në mesin e atyre matematikanëve, që u kanë mësuar matematikën evropianëve.

Të dashur fëmijë të revistës "Etika për fëmijë"!





Ekziston një matematikan i shquar italian: Leonardo Da Pisa (Leonardo Fibonacci - 1175 - 1240). Gjatë udhëtimeve që ka bërë, mësoi shkencën e matematikës nga shkencëtarët myslimanë. Ato çfarë mësoi, ia prezantoi botës nëpërmjet veprës së tij me titull: “Liber Abbaci”. Në këtë veper, Fibonacci përdori për së pari shifrat (numrat) që përdornin myslimanët. Ai kish-te shprehur se i ishte shumë mirënjohës myslimanëve, si dhe metoda që kishin përdorur myslimanët ishte më e mirë se metoda e Pitagorës.

Ebu Kamil Shuxha zgjeroi dhe zhvilloi mendimet e Harizmit (780 - 850) lidhur me algjebërën. Bëri një studim sistematik. Ai i ofroi “Historisë Botërore të Shkencës” një

thesar shumë të vyer të diturisë. Veçanërisht ai u mor me ekuacionet e gradës së dytë. Me përpjekjen e këtyre shkencëtarëve të tillë, algjebra u bë pjesë e shkencave të matematikës.

Veprat më të rëndësishme të Ebu Kamil Shuxha-së janë këto:

1. Kitabul-felah (Libri i zgjidhjeve)
2. Miftahul - felah (Çelësi i zgjidhjeve)
3. Esh-shamil fil-xhebr vel-mukabele (Algjebra e përgjithshme dhe mukabeleja)
4. Kitabul - asir (Libri i vështirësive)
5. Libri i mbledhjes së përsosur dhe i veprimeve me zbritje
6. Ata që gabojnë
7. Libri i hapësirës, gjeometrisë dhe gradëve



MENDO PAK... E BUZËQESH

1.

M amaja – Kush e hëngri reçelin?

Genta – M acja.

M amaja – Po ti pse i ke buzët me reçel?

Genta – Se nuk e gjeta lugën.

2.

Gjyshi – Pse ia hoqe të gjitha fletët kalendarit, moj Linda?

Linda – Që të mos lodhemi, duke ia hequr një e nga një...

3.

Gjyshi – Sa bëjnë katër edhe gjashtë, o Hakim?

Hakimi – Dhjetë, gjysh.

Gjyshi – Shumë mirë! Urdhëro, po të fal dhjetë lekë.

Hakimi – Ta dija kështu, do të kisha thënë pesëmbëdhjetë.

4.

Genta – Genci, o Genci, më thuaj si ta nxjerr tapën nga shishja?

Genci – Kollaj fare, thyej shishen!

5.

- M ami, mami! Dua të hipi në gomar?

- Mirë shpirt i mamit. Prit sa të vijë babi!



Kishte ardhur vera. Bujari e kalonte ditën herë në bahçe e herë në park. Ishte fundjavë, kur babai i tha Bujarit:

-Bir, nesër është e diel. Sikur... të bëjmë një piknik në pyll?.. Si thua?..

- Po, baba! Është bukur...

- Atëherë, të përgatitemi për nesër!..

Bujari, të parin gjë që bëri, futi topin në çantë. Nënës i kërkoi një litar për të bërë një kolovajzë në pyll. Mori fletoren e vizatimit dhe lapsat me ngjyra. Mbylli çantën. E vështroi. Sikur i tha në heshtje: "Nesër... edhe ti në udhëtim..."

Të nesërmen u ngritën herët. Koha ishte e pastër dhe e ngrohtë. Rugës, sikur ua bënë me sy lulet ngjyra-ngjyra dhe fluturat që ngjanin si çadra shumëngjyrëshe. Nuk vonuan dhe arritën në pyll. Bujari, nga që ishte kureshtar, u largua nga prindërit dhe hyri në thellësi të pyllit. Shëtiti sa shëtiti, e u kthye vonë pranë familjes. Ndërkohë nëna kishte përgatitur drekën. Hëngrën të gjithë së bashku.

- Bir... sikur... u largove ca si shumë... U largove dhe... pa leje.

- Më fal! Nuk do ta përsëris më.

Prindërit panë në sy njëri-tjetrin dhe u ndjenë të lumtur.

- Babi, a mund të më bësh një kolovajzë? – i tha Bujari.

- Po. Por eja ta bëjmë bashkë...

Babë dhe bir bënë një kolovajzë të bukur. Nëna i shtroi një shiltë të vogël. Bujari u shtri në kolovajzën e butë. Kur po lëkundej sa andej këtej, i erdhi aq shumë gjumë, sa gati iu mbyllën sytë. Edhe pak... e tek syçkat trokiti gjumi. Bujari e pa veten teksa shëtiste në pyll. Po shëtiste, dhe s'kishte kuptuar që ishte larguar nga familja. Papritur, i doli para një luan. Bujarin e zuri frika dhe nuk dinte ç'të bënte. Ia dha vrapit. Thërriste me të madhe. Kërkonte ndihmë, por më kot. Ngado që të shkonte, luani e ndiqte nga pas. Bujari vazhdonte të thërriste:

"Maaamiiii! Baaabiiii! Ku jeeeniiiiii?"

"Mos bërtit kot! Ata nuk të dëgjojnë! Je shumë larg tyre!" – tha luani.

"Çfarë të bëj, unë, tani?" – ia priti Bujari, duke qarë.

"Ti nuk i dëgjove prindërit dhe u largove prej tyre. Tashmë nuk mund t'i gjesh dot ata." – ia priti luani e qeshi me të madhe.

Bujari, i frikësuar, nisi përsëri të vraponte. Luani, vraponte, pas tij. Bujari ktheu kokën. Luani s'i ndahej.

Bujari filloi të lutej:

"O Zot! Më ndihmo!"

Në atë çast nga qielli zbriti një ylber. Bujari hipi mbi të. Ylberi filloi dalëngadalë ta shkëpuste nga toka. Po i drejtohej qiellit. Bujari nisi të qetësohej, kur pa se luani, tashmë, ishte larg tij.

"Kudo që të shkosh, unë do të të gjej..." – dëgjoi zërin e luanit që ulërinte..

Kur u bë sa një pikë, Bujari pyeti ylberin:

- Ku po më çon?

- Te mbreti i yjeve. - Vetëm ai mund të të kthejë te familja jote.

Po Mbreti i Yjeve shkëlqente aq shumë, saqë ishte e pamundur të shihej nga Bujari.

- Përse nuk je pranë familjes tënde? - e pyeti ai.

- Kam humbur. A mund të më çosh te mami?

- Po. - Kam një kusht. Dua të më japësh fjalën se nuk do të largohesh më nga nëna dhe babai yt.

- Kurrë nuk do të largohem..., - tha Bujari i vendosur.

- Dërgoje Bujarin menjëherë te prindërit e tij!

Patjetër... – u përgjigj ylberi.

- Kurse ti, yll i vogël do t'u ndritësh rugën dhe do t'u tregosh vendin ku ndodhen prindërit e Bujarit.

Ylberi nisi udhëtimin e tij. Bujari, tashmë, ishte i lumtur. Përkrah tij ishte dhe ylli-udhëtar. Ata kaluan shumë male-resh. Dhe dalëngadalë po i afroreshin tokës. Lëkundeshin sa andej e këtej, Bujari papritur... hapi sytë. E pa veten duke u lëkundur në kolovajzë. U ngrit dhe u nis t'u tregonte prindërve ëndrrën e tij. Rugës mbledhi plot lule ngjyra-ngjyra.

Teksa u tregonte ëndrrën me një dëshirë të madhe, i pyeti: "Prindër të shtrenjtë, a ekziston Mbreti i Yjeve?"



MEMISHXHANI

Ekrem Bektash

FËMIJËT E KËTIJ FSHATI JANË MË TË MBRAPSHTË SE MEMISHXHANI

Të dashur miq,

Këtë muaj nuk do kem mundësi të bisedoj me ju... Ndoshta e keni dëgjuar. Tani jam me pushime... Jam në fshatin e dajës tim, por fshati nuk e paska atë ëmbëlsinë si në të kaluarën!.. Pyjet qenkan prerë, pemët frutore qenkan tharë, të mbjellat qenkan zverdhur dhe kafshët qenkan dobësuar... I thashë:

-Ç'është kjo gjendje kështu, dajë?.. Ai ma shpjegoj gjerë e gjatë... Çdo gjë kishte filluar kur fëmijët kishin gjuajtur zogjtë me gurë... Zogjtë ishin habitur. Kudo që të uleshin, përballë gjenin fëmijët e fshatit me gurë në dorë si të tërbuar... Zogjtë ishin lodhur, duke ikur dhe duke fluturuar... Pastaj ishin mbledhur dhe kishin vendosur të shpërnguleshin në një vend tjetër...

Të gjithë së bashku kishin fluturuar drejt një vendi, ku i duan zogjtë.

ZOGJTË IKËN, JETA MBAROI...

Pastaj çfarë ndodhi miq?.. Sikur të mos isha me pushime, do t'ua tregoja... Tani mund t'ia tregoj vetëm vetes sime...

Pasi u larguan zogjtë, fëmijëve u ngelën shumë gurë në dorë... Me gurët që u ngelën në dorë, gjuajtën pemët që kishin fruta... Thyen xhamat... dhe i gjuajtën njëri-tjetrit në kokë... Por fshati nuk kishte rënë në këtë gjendje vetëm prej këtyre...

Të dashur miq,

A e dini se zogjtë hanë insektet e dëmshme? Unë e mësova aty...

Pasi ishin shpërngulur zogjtë, insektet e dëm-

shme e kishin shpallur festë atë ditë dhe kishin filluar të brenin pemët, të hanin kallinj të grurit dhe të shponin gjethet e perimeve...

Insektet kishin shkatërruar çdo gjë që kishin pasur mundësi... Tashmë nuk kishte ndonjë që t'i ndalonte dhe t'i hante ato... Ditë pas dite të mbjellat rrëzoheshin dhe pemët lëshonin gjethet...

Insektet e dëmshme ishin shtuar aq shumë sa që nuk kishte ngelur gjë e gjelbër pa u ngrënë. Tashmë pothuajse po hanin njëri-tjetrin...

KUSH PEMËN E KA ZBUKURUAR, VEÇ MË KEQ E PASKA SHKATËRRUAR

Pasi u thanë pemët, nuk binte edhe shi. Pasi nuk binte shi, nuk kishte edhe ujë. Pasi nuk kishte ujë, çdo gjë ishte kthyer në ngjyrën e tokës...



ZOGU - Memishxhan, shiko çfarë u kanë bërë pendëve të mia fëmijët e fshatit!

MEMISHXHANI - Mos u mërzit... Të laj tani dhe të hekuros...

Diku larg, pranë derës së një shtëpie, pashë një pemë të vogël të gjelbër. Siç ndodh nëpër përralla: Zogu i vogël me krah të thyer, kishte ngrënë insektet e dëmshme të pemës. Pema kishte çelur gjethe... Eh, përrallë është kjo!..

Pastaj vrapova i entuziazmuar drejt asaj shtëpie për ta dëgjuar këtë përrallë nga i zoti i pemës... Shtëpia dukej afër, por kishte qenë shumë larg. U lodha pak ngaqë rruga ishte malore. Mendova: "Do të ulem nën hijen e pemës, do të pushoj dhe do më kalojë e gjithë lodhja."

U afrova... Së pari, më doli përpara një qen që lehte, pastaj i zoti i qenit, domethënë, i zoti i shtëpisë, domethënë, i zoti i pemës... I thashë:

-Sa e bukur qenka pema juaj!

-Po! Të gjithë e pëlqejnë...

-Ku është zogu i vogël që e mbron pemën? - e pyeta.

-Nuk ka zog..., - u përgjigj ai.

Ai e kishte lyer pemën e tharë me ngjyrë jeshile... Kishte harxhuar shumë para duke blerë gjethe dhe lule... Nga larg dukej si një pemë e vërtetë... U afrova... Ajo ishte një pemë e shëmtuar, e ftohtë dhe e pashpirt... Kishte një erë bojë, që e bënte njeriun t'i binte të fikët... Nuk kishte as përrallë dhe as zog me fletë të thyer... Kësaj peme i kishte ndodhur çdo gjë e keqe. Ula kokën dhe u ktheva pas.

ZOGJTË DO TË KTHEHEN, PUNËT DO TË RREGULLOHEN

Unë duhet të gjeja një zgjidhje për këtë. Mblodha fëmijët e fshatit... Edhe ata ishin shumë të mërzi-tur për këtë që kishte ndodhur... U thashë:

-Le të lutemi, sepse Allahu e pranon lutjen e fëmijëve.

Njëri prej fëmijëve doli më i mençur dhe tha:

-Së pari le të pendohemi dhe pastaj të betohemi se zogjtë nuk do t'i gjuajmë më me gurë...

Në këtë mënyrë, u penduam dhe u lutëm... Të gjithë vendosëm ushqim për zogjtë përpara shtëpisë... Me ditë të tëra pamë nga qielli... Pastaj doli një sëmundje që quhej "gripi i shpendëve"... Të gjithë njerëzit kishin frikë se mos u ngjitej ky grip... Në fshatrat përreth, filluan t'i gjuanin zogjtë me gurë...

Zogjtë e shkretë nuk dinin gjë për gripin, kështu që ikën prej aty... Kjo gjë i bëri dobi fshatit të dajës



MEMISHXHANI - Xhaxha Sait, përse e mban me vete çantën e veglave?

XHAXHA SAITI - Ngaqë këto ditë më prishen nervat vazhdimisht.

tim... Pas disa ditësh, në qiellin e fshatit filluan të dëgjoreshin zërat e zogjve. Të gjithëve iu mbushën sytë me lot... Kishte shumë kohë që nuk kishin dëgjuar cicërima zogjsh... Sa muzikë e bukur ishin cicërimat e tyre...

FSHATI U DOLI PËR ZOT ZOGJVE TË TIJ, KËSHTU VEPROFSHIN TË GJITHË

Pemët çelën... Të gjithë derdhnin lot nga gëzimi... Së afërmi do të bjerë edhe shi. Tani për tani tokat i vaditën me lotët e tyre. Farërat mbinë... Zogjtë kishin gosti... Kudo që të ishin, qjenin gjithë ato insekte të dëmshme... Ata nuk kishin nevojë as të fluturonin...

Fëmijët i shikonin zogjtë dhe u tregonin vendin ku ndodheshin insektet...

Të shkretat fshatrat përreth... Inshallah iu vjen mendja në vend dhe nuk e djegin jorganin për një plesht...

Të dashur miq, ah sikur të mos isha me pushime dhe t'ua tregoja të gjitha ato gjëra që kanë ndodhur... Nejse! Çfarë do të ndodhë nëse ua tregoj! Unë tani jam shtrirë mbi bar dhe po shikoj qiellin... Pemët... Zogjtë... Retë...

Kur të bëhet natë, do të shikoj yjet... Takohemi, kur të vij inshallah!... Selam!..

LODRA TË MENÇURA

Ajshe Shahin

Ishte një ditë e bukur dhe plot gjallëri, por Ismailit nuk i dukej aspak ashtu. Përsëri ishte i mërzhitur siç ndodhte përherë. Ai ishte ulur pranë koshit të lodrave. I merrte lodrat një nga një dhe i linte. Asnjërin nuk e pëlqente dhe secilës i gjente nga një mangësi duke thënë: “Kjo është vjetruar! Kjo është shumë e shpifur! Of, edhe kjo është e keqe!” Pastaj foli me vete: “Tani jam mërzhitur me këto lodra. Unë dua lodra të reja, por mami nuk më merr lodra të reja përderisa të kem gjithë këto lodra! Duhet të gjej një zgjidhje për këtë.”

Ismaili ecte nëpër dhomë dhe mendonte për ndonjë zgjidhje. Pak më vonë, tha: “E gjeta! Këto lodra do t’i hedh në katin e çatisë. Kështu që nuk do të duken më. Në këtë mënyrë, mami do të jetë e detyruar të më blejë lodra të reja. Mendim i shkëlqyer!..”

Menjëherë i përveshi krahët dhe iu vu punës. Mori një qese dhe i futi në të të gjitha lodrat. Atë e nxori në katin e çatisë duke e tërhequr zvarrë dhe e hodhi në një qoshe.

Lodrat në qese u përhapën duke bërë zhurmë. Kur Ismaili ua ktheu shpinën dhe po dilte nga dhoma, buldozeri që përpiquej të drejtohej nga vendi ku kishte rënë, u nxeh dhe i bërtiti:

- O ti që i shpërdoron gjërat!

Ismaili e dëgjoi zërin dhe ktheu kokën:

- Kush është aty... dhe kush foli?

- Jam unë, Buldozeri.

- Ah, ti mund të flasësh!

- Jo vetëm unë, për të gjitha ne mund të flasim!



- Çfarë më the pak më përpara?

- Të thashë fëmijë që i shpërdoron gjërat, pse?

- Jo, unë nuk jam fëmijë që shpërdoroj gjërat. Unë e ha të gjithë ushqimin në mënyrë që të mos shkojë dëm. Edhe thërrimet i ha sipas sunetit. Ujin e çezmës nuk e lë hapur më shumë se duhet. Llambat nuk i lë ndezur kur nuk kam nevojë për to. Pastaj...

Lodra ushtar që sapo e kishte mbledhur veten, u nxeh e tha:

- Mirë. Të lumtë që ushqimin, ujin dhe elektrikun nuk e çon dëm. Po ne? A nuk e kupton se po na shpërdoron? Ti thua se jemi të vjetëruara, por në të vërtetë nuk jemi... Ky është vetëm një pretekst që ke nxjerrë për të marrë lodra të reja.

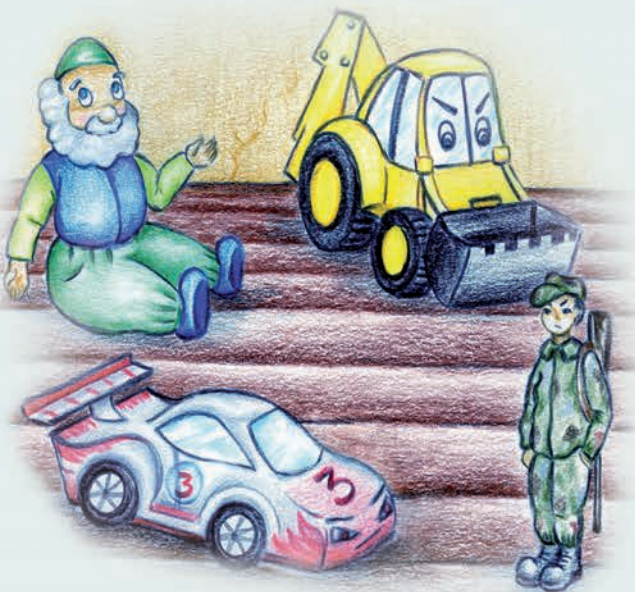
Ismaili filloi të mendojë. Lodrat e shpërndara i pa me kujdes. Të gjitha dukeshin të mërzitura dhe të dëshpëruara. Nuk ishin aq të vjetra, sa të hidheshin... Pasi mendoi e mendoi, e kuptoi se ai thjesht ishte mërziur duke i parë shpesh ato. Lodra-ushtar kishte të drejtë. Ndërkohë që Ismaili mendonte kështu, lodra-gjysh filloi të fliste:

-Para shumë kohësh isha në vitrinën e një dyqani lodrash. Një fëmijë po kalonte para meje me babanë e tij. Fëmija i tha: "Babi, sa e mirë qenka kjo lodra-gjysh! Të lutem ta marrim!" Babai i buzëqeshi dhe i tha: "Shiko bir! Ti ke shumë lodra në shtëpi. Nëse marrim edhe një tjetër, i çojmë dëm paratë, apo jo? Allahu nuk i do ata që e shpërdorjnë pasurinë."

Ismaili u mendua dhe pastaj tha:

- Çfarë të bëj tani? Unë kam gjithë këto lodra!

Makina e garës i foli menjëherë:



-Neve mund të na dhurosh te një fëmijë, që nuk ka fare lodra. Në këtë mënyrë, ne nuk detyrohemi të të presim kështu, por edhe ti shpëton nga shpërdorimi.

- Ke të drejtë makina e garës. Mami nuk do më zemërohet për këtë mendim. Madje, do më ndihmojë.

Pastaj menjëherë zbriti poshtë e vrapoi.

Mami i tij kishte ardhur në shtëpi dhe po përgatiste ushqimin në kuzhinë. Ismaili shkoi në kuzhinë dhe i tregoi për ato që kishin ndodhur. Ajo u gëzua nga kjo kërkesë e birit të saj dhe të dy bashkë dolën në katin e çatisë duke i thënë:

-Atëherë, eja t'i paketojmë për dhuratë!

Ndërkohë që Ismaili po i paketonte, i pa edhe një herë lodrat. Të gjitha i buzëqeshnin. Secila prej tyre ishte e gëzuar ngaqë do t'u dhuroheshin një fëmije tjetër. Në këtë mënyrë Ismaili do të blinte lodra të reja, ndërsa lodrat e vjetra do t'u jepnin lumturi në zemër shumë fëmijëve të tjerë.



1

Ferhat Çakërri

BRETKOSA GJUHËGJATË

*Në liqen ish një bretkosë,
Çdo ditë tallej me një rosë:
Ti me mua s'matesh dot,
Unë e para jam në not.
Gojë kyçur rosa rrinte,
Priste çastin që ta zinte.
Më së fundi fap e kapi,
Të dy veshët seç ia zgjati:
Mbylle gojën gjuhëgjatë,
Ti je vetëm për shamatë.*

EGËRSIRAT

*Hapi fjalën ujku,
Fjala mori dhenë:
“Gjithë egërsirave
Do t’u prish folenë...”
- Kush është egërsirë? -
pyeti një thithlopë.
- Gjithë ato kafshë
me brirë në kokë.
- Je në vete, ujk,
ç’po thua kështu?
I ke parë ndopak
Ti dhëmbët e tu?*



FIKU...

**Fikan e dua më shumë nga çdo pemë,
Edhe pse ngjan paksa i shëmtuar,
Për ëmbëlsirën që ka, po ju them:
Pas tij jam dashuruar...**

**Njëqind pemë kam në kopshtin tim,
Kumbulla, portokaj e pjeshkë,
Rrask e qershi e pemë pambarim,
Në verë, pranverë, dimër e vjeshtë.**

**Të gjitha pemët vijnë pas fikat,
Asnjë në ëmbëlsi s'ia kalon,
Të parin frut që i jap mikat,
Është fika si... mbreti në fron!**

Huan De Ibarrari





NJË NINULLË TË KËNDOJË

-As ma kap, o babi kënen
Dhe ma jep që të gëzoj,
Jo me dëuar po me zemër
Unë atë do ta pasktoj.

-S'mund ta marrim kënen, bir,
Se përreth do maqet
Dhe pastaj s'ka kush i ndrit
Rrugicat e rrugët...

E pastaj në maqëtirë,
Pasi laajnë me top,
Vogëluskët në shtëpi
S'do të kthehen dot...

Hëna duket të ndriçojë
bart, në qiellin e paanë,
Që të dalin leparuskët
Edhe kopshteve të kanë.

Që iriqi asnjëherë
Rrugën mos ta ngatërrojë,
Që për ty, në qiell, këna
Një rinallë të këndojë!

G. Vitez





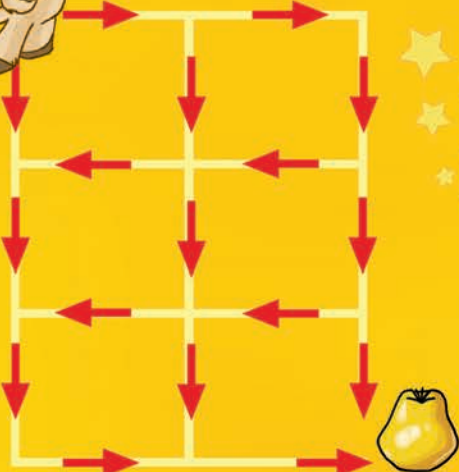
ZBAVITJE



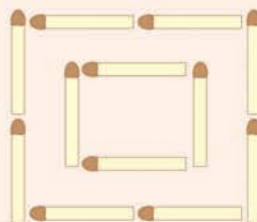
E gjeni se cila është hija e vajzës?..



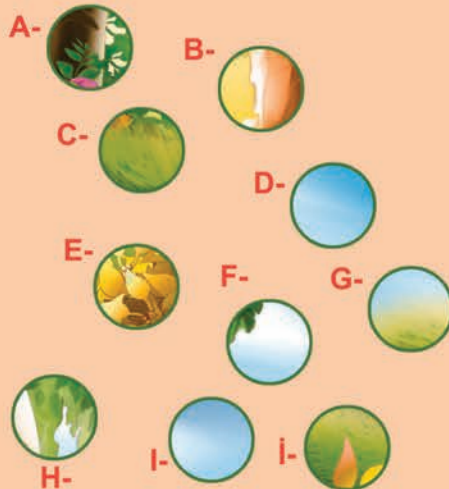
Duke ndjekur shigjetat, në sa rrugë të ndryshme "do të takoni" dardhën?



Po të ndryshoni vendin e 4 fijeve të shkrepes, do të përftoni 5 katrorë. E realizoni dot?



Plotësoni vendet bosh të figurës me alternativat që u janë dhënë.



Gjej 7 ndryshimet...



NGJYROS



NASTRADINI

NJË NATË ISHTE ZGJUAR PREJ ZHURMËS QË VINTE
NGA JASHTË...



HOXHA U NGRIT DHE SHKOI PËR TË PARË SE CILI ISHTE
SHKAKU I ZËNKËS. U MBULUA ME NJË JORGAN PËR TË
MOS MËRDHIRË DHE U UL POSHTË...



SAPO HOXHA ZBRITI POSHTË, NJËRI PREJ ATYRE QË PO ZIHESHIN,
I RRËMBEU JORGANIN, QË KISHTE VESHUR DHE IA MBATHI. HOXHA I
DËSHPËRUAR U KTHYE NË SHTËPI...



PËRSE PO ZIHESHIN
I NDERUAR?

PËR SHKAK TË
JORGANIT TONË
GRUA...

JORGANI IKU,
ZËNKA MBAROI...



Lagjja Jonë



